

Msgr dr ANDRIJA ŽIVKOVIĆ

Dr Marijan BISKUP, O. P.

ŽIVOTNE CRTICE

Dr Andrija Živković, sin Ivana i Marije, rođen je 23. studenoga 1886. u slavonskom mjestu Sikirevci. Gimnaziju je započeo u Vinkovcima (1898/99) i nastavio u Osijeku (1899—1906.) gdje je 1906. godine s izvrsnim uspjehom položio ispit zrelosti. Izabравši svećeničko zvanje pošao je u Rim na filozofsko-teološke studije. Godine 1909. na papinskom sveučilištu »Gregoriani« postiže doktorat iz filozofije, a četiri godine kasnije bio je na istom sveučilištu promoviran na čast doktora teologije. Za svećenika je zaređen 1912. u rimskoj crkvi sv. Ivana Berhmansa.

Nakon završenih studija vraća se u domovinu i u đakovačkoj biskupiji, čiji je bio član, vrši razne službe. Bio je imenovan za duhovnog pomoćnika u Nuštru, ali je ubrzo postao profesor na biskupskom liceju u Đakovu. Godine 1914. imenovan je profesorom na Visokoj bogoslovskoj školi u Đakovu. Neko je vrijeme bio i biskupski tajnik. Godine 1925. habilitirao se je na Bogoslovskom fakultetu u Zagrebu radnjom »Sakramentalno djelovanje milosti u Presvetoj Euharistiji. S naročitim obzirom na psihološko-pedagoško područje«. 28. veljače iste godine postaje redoviti profesor moralnog bogoslovlja na gore spomenutom Bogoslovskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu. Kroz dugi niz godina svoje profesorske karijere obavljao je razne akademske službe: četiri puta bio je dekan Bogoslovske fakulteta; dvije godine Rektor Sveučilišta (1938—1940.), a kroz deset semestara član sveučilišnog senata. Umro je 10. siječnja 1957. godine u Zagrebu.

TEOLOG I DUHOVNI PISAC

Malo hrvatskih teologa i duhovnih pisaca u posljednjih pedesetak godina može se pohvaliti tako brojnim i svestranim literarnim opusom kakav nalazimo kod dr Andrije Živkovića. Njegovo je oko vješto uočavalo problematiku suvremenog života. Dovoljno je sjetiti se tzv. etičkog pokreta i rasističke eugenike, pojavā o kojima je dr Živković u više navrata pisao.¹ Zeleći dati odgovore na pitanja svoga vremena stvarao je djela trajne vrijednosti u kojima se je osjećala životna svježina i strogo znanstvena metoda. U brojnim djelima, člancima, prikazima i izvještajima dotaknuo se je najvažnijih teoloških pitanja, ali težište njegova rada i interesa bila je etičko-moralna proble-

¹ Usp. A. ŽIVKOVIĆ, *Eugenika i moral*, Hrvatska Bogoslovska Akademija, Naučna izdanja, sv. 18, Zagreb 1933; Iz povijesti eugenike, B S, 21 (1933), str. 160—168.

matika. U to područje spada i njegovo životno djelo »Katoličko moralno bogoslovlje«, tj. cjeloviti prikaz etičko-moralne misli. Ovo djelo, podijeljeno u tri dijela, jedinstveno je u našoj teološkoj literaturi. Prije dr A. Živkovića profesori moralnog bogoslovlja na zagrebačkom teološkom fakultetu držali su svoja predavanja na latinskom jeziku. Slušačima su dali u ruke najbolje priručnike zapadnih autora, a nisu išli za tim da na hrvatskom jeziku dadu cjeloviti prikaz moralnog bogoslovlja. Od osnutka hrvatskog narodnog sveučilišta u Zagrebu pa do vremena dr A. Živkovića na polju moralnog bogoslovlja objavljene su samo pojedinačne monografije i nekoliko udžbenika za srednje škole i jedna pučka moralka.² Tu prazninu ispunio je naš autor pruživši hrvatskoj znanstvenoj javnosti veoma uspjeti priručnik etičko-moralne misli.

U svom sistematskom prikazu ove teološke discipline dr A. Živković slijedi najbolje zapadne moraliste manualiste, ali se u nekim pojedinačnim pitanjima od njih i razlikuje. Vratio se je na izvore teologije slijedeći osobito moralnu misao sv. Tome, iako ne uvijek i njegov raspored. Neka pitanja obrađuje kraće, a druga opet proširuje vodeći računa o problemima vremena u kojem je živio.

Živkovićevo djelo od velike je važnosti ne samo za našu moralnu teologiju nego i za hrvatsku teološku misao uopće. »Njegovim trudom stvorena je nova terminologija u moralnoj struci, kojom se mogu adekvatno hrvatski izraziti teški suptilni teološki pojmovi.«³ Naša znanstvena javnost s veseljem je primila objavljivanje »Katoličkog moralnog bogoslovlja« što se može vidjeti i iz raznih pohvala izrečenih već prigodom pojavljivanja I dijela knjige. I. P. Bock D. I. za prvi svezak kaže da je dr Živković odlični autor ovog remek djela. Iza toga navodi i razloge na temelju kojih je izrekao taj sud: dosta jezgrovito i u duhu andeoskog Naučitelja napisano djelo, obiluje suvremenom literaturom, drži se sigurnog i zlatnog srednjeg puta između prevelike strogosti i laksne nauke, a sjajna je također i vanjska oprema djela.⁴ Bilo je i inozemnih autora koji su se veoma pohvalno izrazili o prvom svesku Živkovićevo djela, npr. Talijan Silvio Romani koji kaže: »Questo libro di morale fondamentali conquista un posto di prim'ordine nella moderna letteratura morale non solo di Jugoslaviya, ma anche di altri paesi per limpidezza di dettato, ampiezza di respiro, copia di riferimenti bibliografici scelta con senno, e per quella squisita sensibilità delle moderne esigenze dottrinali e psicologiche, non commune agli scrittori del genere.«⁵ Slične ocjene stigle su i na dva ostala sveska »Katoličkog moralnog bogoslovlja« dr A. Živkovića.⁶

Osim prije spomenutih pohvalnih riječi o prvom hrvatskom priručniku moralne teologije bilo je i primjedbi. Istaklo se njegove slabosti i nedostatke, koji bi tražili preinake. Na pojedinim mjestima kriva je loša stilizacija, manjak osjetljivosti za ispravno filozofsko izražavanje kao i osjećaj za čistoću hrvatskog jezika. No uza sve to nikako se nije htjelo umanjiti vrijednost i važnost ove knjige tako potrebne i korisne našoj znanstvenoj javnosti.⁷

S ovim glavnim djelom ne iscrpljuje se teološko-literarni rad dr A. Živkovića, koji je osim toga napisao još petnaestak samostalnih djela, mnogo znanstvenih rasprava, prikaza, izvještaja i bilježaka. Osim toga u raznim godištima Bogoslovne Smotre nalazimo preko 240 njegovih recenzija knjiga

² A. ŽIVKOVIĆ, *Katoličko moralno bogoslovlje*, vol. 1: Osnovno moralno bogoslovlje, Zagreb 1938, str. V.

³ Usp. *Msgr Dr Andrija Živković*, *Vjesnik dakovačke biskupije* 2 (1957), str. 26.

⁴ Usp. I. P. BOCK, D. I., *Osnovno moralno bogoslovlje prof. Dra A. Živkovića*, B S, 26 (1938), str. 425.

⁵ Usp. A. ŽIVKOVIĆ, *Katoličko moralno bogoslovlje*, vol. 3: Božje i crkvene zapovijedi, Zagreb 1946, Dodatak, str. 617.

⁶ Usp. N. KOLAREK, B S, (1943), str. 90—94

⁷ Usp. S. ZIMMERMANN, *Živković A., Osnovno moralno bogoslovlje*, 1. sv. 1938. Zagreb., 2—3 (1941), str. 195—198.

iz raznih teoloških disciplina. Pokazivao je puno zanimanja i za ekumenska gibanja.⁸ Bio je aktivni učesnik velehradskih unionističkih kongresa, a surađivao je i u Acta Academiae Velehradensis.

SAMOSTALNA DJELA

- 1) — *Sakramentalno djelovanje milosti u Presvetoj Euharistiji*. S naročitim obzirom na psihološko-pedagoško područje (habilitaciona radnja), Đakovo 1924., 180 str.
- 2) — *Katolička prosvjeta. Naša suvremena dužnost*, Osijek 1924., 90 str.
- 3) — *Katolička Crkva i duh evropske kulture*. Osvrt na izvode M. Vidovića u časopisu »Uzgajatelj« br. 1 (1926), Zagreb 1926., 32 str.
- 4) — *Problem etičke kulture*, Savremena pitanja, sv. XXVI., Mostar 1927., 83 str.
- 5) — *Naša Crkva i naša inteligencija*, Savremena pitanja, sv. XXXI—XXXII, Mostar 1929., 126 str.
- 6) — *Jedinstvo kršćanske kulture*, Naučno popularna knjižnica Hrvatske Bogoslovske Akademije, sv. II, Zagreb 1930., 18 str.
- 7) — *Ispovijesti Sv. Augustina*, knjiga I—X. Preveo i uvod napisao A. Živković; Izdanje knjiga katoličkog života, Zagreb 1930., XXIV + 300 str.
- 8) — *Enciklike pape Pija XI. za moralno-socijalni preporod društva*, Hrvatska Bogoslovska Akademija, Naučna izdanja sv. 17, Zagreb 1931., VIII + 123 str.
- 9) — *Eugenika i moral*, Hrvatska Bogoslovska Akademija, Naučna izdanja, sv. 18, Zagreb 1933., VII + 80 str.
- 10) — *Kulturni boljševizam*, Naučno-popularna knjižnica Hrvatske Bogoslovske Akademije, sv. IV, Zagreb 1933., 16 str.
- 11) — *Osnovne ideje njemačkog »pozitivnog kršćanstva«* (A. Rosenberg: »Der Mythos des XV. Jahrhunderts«), Zagreb 1935., 22 str.
- 12) — *Obitelj u svjetlu kršćanstva*, Zagreb 1938., 16 str.
- 13) — *Katoličko moralno bogoslovlje*, I. svezak: Opći dio: Osnovno moralno bogoslovlje, Zagreb 1938., XII + 408 str.
- 14) — *Katoličko moralno bogoslovlje*, II. svezak: Posebni dio: I. Kršćanske kreposti uopće, a bogoslovske i stožerne napose, Zagreb 1942., XII + 420 str.
- 15) — *Oče naš*. Razmatranja o molitvi Gospodnjoj, Jeronimska knjižnica. Knjiga 655, Zagreb 1943., 95 str.
- 16) — *Katoličko moralno bogoslovlje*, III. svezak: Posebni dio: II. Božje i crkvene zapovijedi, Zagreb 1946., XII + 618 str.

SURADNJA U CASOPISIMA

I — BOGOSLOVSKA SMOTRA (ZAGREB)

- 1) — *Je li Nestorijeva nauka na efeškom saboru god. 431. nepravedno ostuđena*, B S, knjiga VI (1915), str. 397—401.
- 1a) — *Noldinovi dokazi za probabilizam*, B S, 3 (1925), str. 364—365.
- 2) — *Psihološki problem Krista*. Povodom knjige dr. Vladimira Dvornikovića: Hrist, Budha, Schopenhauer, B S, 4 (1925), str. 481—488.
- 3) — *Kongres za etičku kulturu*, B S, 4 (1925), str. 495—497.

⁸ Usp. *Unionistički kongres na Velehradu*, Gl B B S, 15 (1924), str. 118—119; 16, str. 125—126; 17, str. 134—135; 18, str. 143; 20, str. 156—157; 21, str. 166—167; Velehradski kongresi, VJ O O, 8 (1927), str. 70—71.

- 4) — *Kongres za proučavanje istočnog bogoslovlja*, B S, 4 (1925), str. 497—499.
- 5) — † *Pazman dr. Josip*, B S, 4 (1925), str. 499—500.
- 6) — »*L'union des églises*« o *Strossmayeru*, B S, 4 (1925), str. 500—501.
- 7) — *Tolstojeva etika*. Osvrt na predavanje dr. Tome Maretića u Pučkom sveučilištu, B S, 1 (1926), str. 118—122.
- 8) — *Filozofija kulturno-etičkog pokreta*, B S, 2 (1926), str. 197—199.
- 9) — *Naši časopisi*, B S, 2 (1926), str. 224—228.
- 10) — *Novi časopisi*, B S, 2 (1926), str. 228—230.
- 11) — *Hrvatska Bogoslovska Akademija*, B S, 2 (1926), str. 233—234.
- 12) — *Problem vjerskog ujedinjenja*, B S, 2 (1928), str. 155—160; 3 (1928), str. 305—312; 4 (1928), str. 440—455.
- 13) — *Jubilej hrv. književnog društva sv. Jeronima*. K 60. godišnjici opstanja, B S, 4 (1928), str. 524—525.
- 14) — † *Konstantin Gutberlet*, B S, 1 (1929), str. 88—89.
- 15) — »*Jezuitsko učenje*« i »*jezuitska načela*« u *moralu*, B S, 3 (1929), str. 303—307.
- 16) — *Enciklika Pija XI. o svetom Augustinu prigodom 1500. godišnjice smrti*, B S, 4 (1930), str. 430—440.
- 17) — *Civitas terrena kod sv. Augustina*, B S, 1 (1931), str. 51—66.
- 18) — *Uspomeni † dr. fra Julijana Jelenića*, B S, 4 (1931), str. 406—408.
- 19) — *K pitanju seksualnog odgoja*, B S, 4 (1931), str. 408—411.
- 20) — *O vremenu fiziološke sterilnosti*, B S, 1 (1932), str. 80—82.
- 21) — *Oslobađanje od trudnoće zbog sušice*, B S, 1 (1932), str. 82—83.
- 22) — *In memoriam † prof. Ludovici Billot S. J.*, B S, 1 (1932), str. 87—91.
- 23) — *Poraba crkvenih zvona u izvan vjerske svrhe*, B S, 1 (1932), str. 91—93.
- 24) — *Moralnost periodičkog uzdržavanja u braku*, B S, 4 (1932), str. 471—478.
- 25) — *Iz povijesti eugenike*, B S, 2 (1933), str. 160—168.
- 26) — *Za ljetopis Hrvatske Bogoslovske Akademije*, B S, 2 (1933), str. 181—183.
- 27) — *Jedan suvremeni glas o bl. Ozani Kotorскоj*, B S, 4 (1933), str. 329—331.
- 28) — *Prilozi k pitanjima moralnog bogoslovlja*, B S, 2 (1934), str. 177—181.
- 29) — † *profesor dr. Ivan Angelo Ruspini*, B S, 4 (1934), str. 373—377.
- 30) — *Bilješke iz moralnog bogoslovlja*, B S, 4 (1934), str. 391—394.
- 31) — † *Ljudevit Ivančan*, B S, 2 (1935), str. 216—217.
- 32) — *Euharistijski kongres u Ljubljani*, B S, 2 (1935), str. 218—218.
- 33) — *Izvodi g. Justina Popovića o katolicizmu*, B S, 2 (1935), str. 218—220.
- 34) — *Vjersko-moralni odgoj srednjoškolske omladine*, B S, 3 (1935), str. 321—335.
- 35) — *Katolički ukop notornih masona*, B S, 3 (1935), str. 342—345.
- 36) — *Novi sistem naučnoga rada na bogoslovskom fakultetu u Zagrebu*, B S, 2 (1936), str. 113—125.
- 37) — *Važnije odredbe i rješenja sv. Stolice objavljena u »Acta Apostolicae Sedis« godine 1935*, B S, 2 (1936), str. 185—188.
- 38) — *P. Artur Vermeersch D. I.*, B S, 4 (1936), str. 411—413.
- 39) — *Osvrt na »Jedno potrebno objašnjenje« fra dr. V. Jeličića*, B S, 4 (1936), str. 442—443.
- 40) — *Važnije odredbe i rješenja Sv. Stolice u Acta Apostolicae Sedis god. 1936*, B S, 2 (1937), str. 201—202.
- 41) — *Starija hrvatska bogoslovska književnost*, B S, 4 (1938), str. 345—360.
- 42) — *Papa Pijo XI. u izgradnji povijesti Crkve i čovječanstva*, B S, 2 (1939), str. 135—144.
- 43) — *Enciklike pape Pija XI.*, B S, 2 (1939), str. 144—145.
- 44) — »*Čudna i strašna pojava*«, B S, 3 (1940), str. 233—236.
- 45) — *Dr. Fran Barac*, B S, 5 (1940), str. 322—332.

- 46) — *Papa Pio XII. o učenju »svetih znanosti«*, B S, 6 (1940), str. 417—429.
- 47) — *Naučni rad bugarskog bogoslovskeg fakulteta u Sofiji*, B S, 6 (1940), str. 479—483.
- 48) — *Hrvatski socijalni tjedan*, B S, 6 (1940), str. 485—486.
- 49) — *Predavanja u privredbi Hrvatske Bogoslovske Akademije*, B S, 6 (1940), str. 486—487.
- 50) — *Javno vrijeđanje svećenika*, B S, 1 (1941), str. 68—71.
- 51) — *Nagovor Sv. Oca Pija XII. omladini*, B S, 1 (1941), str. 71—72.
- 52) — *»Moli se za tihu sućut«*, B S, 1 (1941), str. 72—73.
- 53) — *»Masonerija u Hrvatskoj«*, B S, 2—3 (1941), str. 166—169.
- 54) — *Nadgrobnni govori*, B S, 2—3 (1941), str. 169—172.
- 55) — *Crkva i kultura*, B S, 2—3 (1941), str. 189.
- 56) — *Liturgijski pokret kod nas*, B S, 2—3 (1941), str. 190.
- 57) — *Jubilarni euharistijski kongres*, B S, 2—3 (1941), str. 193—194.
- 58) — *»Nove kreposti«*, B S, 4 (1941), str. 273—277.
- 59) — *Polaganje vijenaca na odar pokojnika*, B S, 4 (1941), str. 277—279.
- 60) — *Javno mnijenje i masoni*, B S, 4 (1941), str. 279—281.
- 61) — *† Dr. Andrija Spiletak*, B S, 6 (1941), str. 428—432.
- 62) — *Sveučilištarci i rad za Katoličku Akciju*, B S, 6 (1941), str. 433—435.
- 63) — *Poraba pričesne patene*, B S, 6 (1941), str. 436.
- 64) — *Sto godina Hrvatske kulture. Prigodom jubileja »Matice Hrvatske«*, B S, 1 (1942), str. 58—59.
- 65) — *Što je spriječilo Bergsonov prijelaz na katolicizam?*, B S, 1 (1942), str. 64—65.
- 66) — *Višekratno uživanje mesa na dane samoga posta*, B S, 1 (1942), str. 65—66.
- 67) — *Posljedice pometnuća*, B S, 2 (1942), str. 130—131.
- 68) — *Svećeničke grobnice*, B S, 2 (1942), str. 132—133.
- 69) — *»Bogoslovska Smotra« kroz trideset godina*, B S, 1—4 (1943), str. 144—145.
- 70) — *Povijest filozofije i teologije kod Hrvata*, B S, 1—4 (1943), str. 150—151.
- 71) — *Uz priedloge međimurskoga svećenstva*, B S, 1—4 (1943), str. 160—162.
- 72) — *Praktički značaj jednog diela nauka u sustavu bogoslovske znanosti*, B S, 1—4 (1944), str. 50—64.

II — GLASNIK BISKUPIJA BOSANSKE I SRIJEMSKJE (ĐAKOVO)

- 1) — *Hrvatsko katoličko akademsko prosvjetno društvo »Strossmayer« za Slavoniju*, Gl B B S, 2 (1914), str. 26—27.
- 2) — *Znak sv. križa u starokršćanskoj umjetnosti*, Gl B B S, 3 (1915), str. 29—30; 4, str. 35—36; 5, str. 44—45.
- 3) — *»Hrvatska straža«*. Glasilo »Leonova društva«, Gl B B S, 5 (1915), str. 45—47.
- 4) — *Monistički katekizam*, Gl B B S, 6 (1915), str. 49—52.
- 5) — *Filozofija i religija*, Gl B B S, 9 (1915), str. 73—74; 10, str. 83—85.
- 6) — *Savremenost*, Gl B B S, 7 (1915), str. 61—62.
- 7) — *Nadbiskup dr. Josip Stadler: Filozofija. IV. svezak: Naravno bogoslovlje*, Gl B B S, 21 (1916), str. 162—164.
- 8) — *Epifanija u staroj kršćanskoj umjetnosti*, Gl B B S, 1 (1917), str. 5—6.
- 9) — *Knjige katoličkog života*, Gl B B S, 2 (1917), str. 14—16.
- 10) — *Posljednja stranica iz povijesti kulturkampfa*, Gl B B S, 15 (1917), str. 114—116.
- 10a) — *»Trijezna ozbiljnost« — »Hrvatske njive«*. Prilog k nedavnom njezinom jubileju, Gl B B S, 19 (1917), str. 150—152.

- 11) — *Knjige društva sv. Jeronima*, Gl B B S, 2 (1918), str. 16—17.
- 12) — *»Crna disonanca«*, Gl B B S, 5 (1918), str. 40—41.
- 13) — *Jubilej nadbiskupa dr. Josipa Stadlera*. Prigodom pedesetogodišnjice misništva, Gl B B S, 11 (1918), str. 85—87.
- 14) — *Kukolj ...*, Gl B B S, 13 (1918), str. 104—105.
- 15) — *K 50-godišnjici društva sv. Jeronima*, Gl B B S, 15—16 (1918), str. 117—118.
- 16) — *Savremena pitanja*. Vjersko-znanstvene rasprave za naobražene krugove, Gl B B S, 4 (1919), str. 28—29.
- 17) — *Za katoličku štampu*, Gl B B S, 19 (1919), str. 146—147; 20 (1919), str. 155—156; 9—10 (1920), str. 37—38; 9 (1921), str. 75.
- 18) — *K jubileju msgr. don Frane Bulića*, Gl B B S, 22—23 (1919), str. 170—171.
- 19) — † *biskup dr. Antun Mahnič*, Gl B B S, 1 (1921), str. 3—4.
- 20) — *Naše upoznavanje s francuskim katolicima*, Gl B B S, 1 (1923), str. 4—7.
- 21) — *Nad odrom † Grgura Galovića*, Gl B B S, 6 (1923), str. 47—49.
- 22) — † *Antonin Ciril Stojan*, Gl B B S, 23 (1923), str. 183—185.
- 23) — *Napredovanje katolika Francuske*, Gl B B S, 1 (1924), str. 3—4.
- 24) — *Hrvatska duša*. Almanah hrvatskih katoličkih svećenika ... Gl B B S, 3—4 (1924), str. 31.
- 26) — *Unionistički kongres na Velehradu*, Gl B B S, 15 (1924), str. 118—119; 16, str. 125—126; 17, str. 134—135; 18, str. 143; 20, str. 156—157; 21, str. 166—167.
- 27) — *Nakon enciklike »Mortalium animos«*, Gl B B S, 4 (1929), str. 27—30.
- 28) — *Ideje vodilje pape Pija XI*, Gl B B S, 8 (1929), str. 64—66.
- 29) — *Filozofijski rad nadbiskupa dr. Antuna Bauera*, Gl B B S, 12 (1929), str. 110—112.
- 30) — *Sv. Augustin u povijesti kršćanske kulture*. 1500-godišnjica smrti, Gl B B S, 23 (1930), str. 154—157; 24, str. 197—199.
- 31) — *Tko nam boljševizira školu*, Gl B B S, 13 (1933), str. 98—100.
- 32) — *Palestina u godini Kristova jubileja*, Gl B B S, 4 (1934), str. 27—29; 5, str. 33—36.
- 33) — *Literarno-naučni rad našega svećenstva*, Gl B B S, 7 (1937), str. 50—54.
- 34) — *Biskupijski ljetopisac, kroničar, historičar*, Gl B B S, 14 (1938), str. 105—106.
- 35) — *Govor predsjednika Hrvatske Bogoslovne Akademije*, Gl B B S, 9 (1942), str. 65—69.

III — KATOLIČKI LIST (ZAGREB)

- 1) — *Jedno bolno nerazumijevanje*. »Glasnik srpske pravoslavne patrijaršije« o kongresu na Velehradu, K L, 47 (1924), str. 587—590.
- 2) — *Etičko-uzgojni pokret*, K L, 28 (1925), str. 349—351.
- 3) — *Crkva u radu za duhovni napredak čovječanstva*. Osvrt na tvrdnje g. Miljenka Vidovića u predavanju »Društvena dekadencija«, K L, 43 (1925), str. 549—551.
- 4) — *Crkva i život*. Osvrt na jedan »Odgovor« g. M. Vidovića, K L, 3 (1927), str. 29—32.
- 5) — *Strossmayerovo sveučilište u Zagrebu*, K L, 47 (1927), str. 637—639.
- 6) — *Hrvatska Bogoslovna Akademija u Zagrebu*, K L, 6 (1928), str. 73—74.
- 7) — *Riječ o »klerikalizmu«*, K L, 10 (1928), str. 122—124.
- 8) — *Dan kršćanske znanosti*. Misli za propovijed na IV. korizmene nedjelje, K L, 11 (1928), str. 132—133.
- 9) — *Bogoslovski fakultet i veza s realnim životom*. K L, 20 (1929), str. 251—253.

- 10) — *Papa Pio XI. i obitelj*, K L, 47 (1929), str. 597—600.
- 11) — *Historijska i psihološka vjerodostojnost Augustinovih Ispovijesti*, K L, 47 (1930), str. 593—595.
- 12) — *U čemu je trajna vrijednost Augustinovih Ispovijesti?*, K L, 49 (1930), str. 615—618.
- 13) — *Buchbergerov Lexicon für Theologie und Kirche*, K L, 2 (1931), str. 15—16; 3, str. 29—30.
- 14) — *Borba protiv boljševiziranja društva*, K L, 22 (1931), str. 265—267.
- 15) — *Apostolsko pismo »Antoniana solemnia«* od 1. ožujka 1931., K L, 24 (1931), str. 296—297.
- 16) — *»Sveta vojna ljubav i dobrotvornost«*, K L, 46 (1931), str. 553—555.
- 17) — *Za »Hrvatsku Bogoslovsku Akademiju«*, K L, 3 (1932), str. 31—32.
- 18) — *Pokušaj obrane neomaltuzijanizma*, K L, 6 (1932), str. 66—69.
- 19) — *Kršćanski nazor o svijetu i književnosti*. Prilog anketi o hrvatskoj katoličkoj književnosti, K L, 24 (1935), str. 295—296.
- 20) — *Karitativna realnost i viša stvarnost*, K L, 47 (1937), str. 559—561.
- 21) — *Germanski mitos i austrijski katolicizam*, K L, 12 (1938), str. 133—135.
- 22) — *Rasizam u svijetlu katoličkog nazora na svijet i život*, K L, 33 (1938), str. 388—392.
- 23) — *Stare i nove zadaće u moralnom bogoslovlju*. Oglеди iz knjige »Osnovno moralno bogoslovlje« od dr. A. Živkovića, K L, 37 (1938), str. 439—441.
- 24) — *Sovjetski boljševizam i komunizam*, K L, 17 (1942), str. 196—198.
- 25) — *Nova enciklika Pape Pija XII.*, K L, 36 (1943), str. 405—407.
- 26) — *Potreba duhovnog čitanja*, K L, 2 (1944), str. 17—18.

IV — VRHBOSNA (SARAJEVO)

- 1) — *Vodi li težnja našega duha za jedinstvenošću nužno k monizmu?*, Vb, 23 (1911), str. 353—357.
- 2) — *Pioniri Katoličke Akcije*, Vb, 1 (1932), str. 11—13.
- 3) — *Za čistoću javne atmosfere (proti psovki)*, Vb 12 (1933), str. 285—286.
- 4) — *Rotary-pokret se širi . . .*, Vb 1 (1934), str. 8—10.
- 5) — *Njemački protestanti na obrani svoje konfesije*, Vb 4 (1935), str. 73—84.
- 6) — *»Deus scientiarum Dominus«*, Vb 12 (1936), str. 275—278.

V — HRVATSKA STRAŽA (ZAGREB)

- 1) — *Antropološki problem u Haeckela*, H Str, IX (1911), str. 336—347.
- 2) — *Ruđer Josip Bošković*. O 200-godišnjici njegova rođenja, H Str, X (1912), str. 29—41.
- 3) — *Prvi njemački monistički kongres*, H Str, X (1912), str. 102—104.
- 4) — *Dr. Gustav Peci: Krisis der Axiome, der modernen Physik*. — Reform der Naturwissenschaften . . ., H Str, X (1912), str. 118—120.
- 5) — *Drugi njemački monistički kongres*, H Str, XI (1913), str. 110—112.
- 6) — *Monizam i slobodno zidarstvo*, H Str, XIII (1915), str. 268—274.
- 7) — *Religiozni i kulturni konzervativizam*, H Str, XV (1917), str. 291—297.
- 8) — *»Prirodna je nauka . . .«*, H Str, XVI (1918), str. 296—299.

VI — HRVATSKA PROSVJETA (ZAGREB)

- 1) — *Descendenca i pitanja o razvitku čovjeka*, H P, 2 (1914), str. 77—82.
- 2) — *Naše poznavanje prirode*, H P, 7—8 (1922), str. 174—177.

- 3) — *Vapaji za »životom«, za »čovjekom«, H P, 11—12 (1922), str. 246—251.*
- 4) — *Sve za vjeru i za domovinu: Josip Juraj Strossmayer.* K spomendanu njegova rođenja, H P, 2 (1923), str. 57—62.
- 5) — *Filozofija i religija, H P, 4 (1923), str. 193—194.*
- 6) — *Nazor o svijetu i životu, H P, 4 (1927), str. 179—186.*

VII — HRVATSKA OBRANA (OSIJEK)

- 1) — *Još o hekelizmu, H O, 247 (1919), str. 3—4.*
- 2) — *Monistička religija, H O, 262 (1919), str. 2—3.*
- 3) — *Pučko prosvjetni rad, H O, 199 (1921), str. 2; 204, str. 2—3; 213, str. 2; 216, str. 3—4.*
- 4) — *»Narodno stanovište«, H O, 234 (1921), str. 2.*
- 5) — *Još o »narodnom stanovištu«, H O, 270 (1921), str. 2—3.*
- 6) — *Znanstveni rad novog Pape Pija XI, H O, 47 (1922), str. 2.*
- 7) — *Za vjeru ili za politiku, H O, 49 (1922), str. 2.*
- 8) — *Uskrснуće od mrtvih.* U najstarijoj kršćanskoj umjetnosti, H O, 87 (1922), str. 3—4.
- 9) — *Ernst Haeckel: Tajne svijeta.* Povodom hrvatskog prijevoda njegova djela »Welträtsel«, H O, 198 (1922), str. 3—4; 199, str. 2—3.

VIII — NARODNA OBRANA (ĐAKOVO)

- 1) — *Zavod sv. Jeronima u Rimu, N O, 9 (1924), str. 1—2.*
- 2) — *Marko pl. Striga,* umirov. profesor, vinogradarski nadzornik, N O, 15 (1924), str. 1—2.
- 3) — *Vidovićev kulturno-etički pokret, N O, 21 (1926), str. 1—2; 22, str. 1—2*
- 4) — *Katolicizam u životu hrv. naroda, N O, 8 (1929), str. 1—3.*

IX — ZA VJERU I DOM (ZAGREB)

- 1) — *Moderni katolicizam, V D, 1/2 (1918), str. 1—4.*
- 2) — *Filozofija prirode, V D, 3—4 (1918), str. 41—42.*
- 3) — *Indeks zabranjenih knjiga, V D, 6—8 (1925), str. 146—149.*
- 4) — *Jubilej slavenskih katoličkih naroda, V D, 1—2 (1927), str. 5—8.*
- 5) — *Za ćirilometodsku ideju, V D, 3 (1927), str. 45—48.*
- 6) — *Prosvjetni rad u narodu, V D, 6—7 (1927), str. 130—134.*
- 7) — *Katolička obnova, V D, 8 (1927), str. 170—172.*
- 8) — *Za bolju budućnost, V D, 4 (1928), str. 90—92.*
- 9) — *Vidovićev kulturno-etički pokret, V D, 5 (1928), str. 92—96.*

X — NEDJELJA (ZAGREB)

- 1) — *Narodno i vjersko pitanje, N, 3 (1929), str. 1.*
- 2) — *Konfesionalne škole, N, 5 (1929), str. 3.*
- 3) — *Putovi jasno zacrtani, N, 6 (1929), str. 1.*
- 4) — *Teozofsko praznovjerje, N, 17 (1929), str. 5—6.*
- 5) — *Kršćanska karitas, N, 18 (1929), str. 1—2.*
- 6) — *Naše socijalno-karitativne zadaće, N, 20 (1929), str. 1.*
- 7) — *Moderno ropstvo, N, 21 (1929), str. 2—3.*
- 8) — *Smisao za socijalni rad, N, 23 (1929), str. 1—2.*
- 9) — *»Jedna šira osnovica ...«, N, 33 (1929), str. 1.*
- 10) — *Svetkovina Krista Kralja, N, 43 (1929), str. 1.*

- 11) — *Kršćanstvo naših dana*, N, 48 (1929), str. 1; 49, str. 1; 50, str. 1.
- 12) — *Heroizam u kršćanstvu*, N, 51—52 (1929), str. 1—2.
- 13) — *Život sv. Augustina*, N, 27 (1930), str. 4—6.
- 14) — *Hosana in excelsis*, N, 33 (1930), str. 7—9.
- 15) — *Strah od katoličkog imena*, N, 46 (1930), str. 1.
- 16) — *Naš život*, N, 14 (1931), str. 2—3.
- 17) — *Tko će pobijediti?*, N, 1 (1932), str. 1.
- 18) — *Meštroviećeva shvaćanja o religiji i katolicizmu*, N, 30 (1932), str. 3—4
- 19) — *Boljševički prodor u dušama*, N, 47 (1932), str. 1—2.
- 20) — *Unutrašnji život*, N, 4 (1933), str. 1.
- 21) — *Što su Rotary? Povodom sastanka Rotary klubova u Zagrebu*, N, 17 (1934), str. 3—4.
- 22) — *»Za slobodu misli i slobodu uzgoja«*, N, 51/52 (1936), str. 1.
- 23) — *Križarstvo na obrani vjere i domovine*, N, 51/52 (1937), str. 3—4.
- 24) — *Vjera u Božju providnost*, N, 40/41 (1942), str. 10.
- 25) — *Naše kršćansko vjerovanje*, N, 9 (1943), str. 3.
- 26) — *Apostolat Katoličke Akcije. Uz problem katoličkih nastupa*, N, 10 (1943), str. 10.
- 27) — *Tragična se vremena mogu opet vratiti*, N, 16 (1944), str. 3.
- 28) — *Božićni misterij i krvava stvarnost*, N, 37/38 (1944), str. 9.
- 29) — *Razgovori o pravoj filozofiji*, N, 7 (1945), str. 3.
- 30) — *»Na raskršću dvaju doba«*, N, 10 (1945), str. 2.
- 31) — *Kršćanstvo i rad*, N, 11 (1945), str. 1.

XI — VJESNIK ŽUPE SV. MARKA (ZAGREB)

- 1) — *Papa Pijo XI. o kršćanskom braku*, SV M, 2 (1931), str. 9—11.
- 2) — *Sedamsto-godišnjica jubileja sv. Antuna Padovanskoga*, SV M, 5 (1931), str. 37—38.
- 3) — *Katolički ponos*, SV M, 1—3 (1932), str. 3—5.
- 4) — *Društvena zaštita obitelji*, SV M, 4 (1932), str. 26—27.
- 5) — *Najnovija enciklika Pape Pija XI.*, SV M, 6—7 (1932), str. 43—45.
- 6) — *Za čim ide eugenika?*, SV M, 1—3 (1933), str. 7—10.
- 7) — *»Katolicizam i kriza«*, SV M, 7—12 (1933), str. 55—58.
- 8) — *Crkva i život. Refleksije na ovogodišnje uskrsne svečanosti u Rimu*, SV M, 4—5 (1934), str. 21—24.
- 9) — *Komunizam ne rješava socijalnoga pitanja*, SV M, 6—7 (1934), str. 33—37.
- 10) — *Problem nevjere u naše vrijeme*, SV M, 5—12 (1936), str. 17—21.
- 11) — *Otvorenje karitativnog sekretarijata u župi sv. Marka*, SV M, 5—12 (1936), str. 21—24.
- 12) — *Za normalni i duhovni preporod društva*, SV M, 5—12 (1938), str. 10—11.

XII — ORLOVSKA MISAO (ZAGREB)

- 1) — *Naši putevi*, O M, 6 (1927—1928), str. 65—67.
- 2) — *Naš Uskrs*, O M, 7 (1927—1928), str. 91—93.

XIII — ORLOVSKA STRAŽA (ZAGREB)

- 1) — *Gospodar — gospodarâ*, O S, 11 (1928), str. 289—291.

XIV — NOVOSTI (ZAGREB)

- 1) — *Biskup Strossmayer — apostol crkvenog jedinstva*, N, 309 (1926), str. 4.

XV — CROATIA SACRA (ZAGREB)

- 1) — *Dodatak k članku »Staroslavska akademija u Krku«, C S, 22/23 (1944), str. 57—60.*

XVI — DUHOVNI ŽIVOT (ZAGREB)

- 1) — *Hrvatska jubilarna godina, D H, 3—4 (1941), str. 129—138.*

XVII — KATOLICKI TJEDNIK (SARAJEVO)

- 1) — *O zadaći eugenike, K TJ, 1 (1932), str. 19—20.*
- 2) — *Potreba našega vremena, K TJ, 31 (1944), str. 3.*

XVIII — VJESNIK OSJEČKE OBLASTI (OSIJEK)

- 1) — *Jedan vrijedan hrvatski narodni prosvjetitelj: Antun Vidaković ravnajući učitelj u miru, VJ O B, 12 (1926), str. 13—14.*
- 2) — *Velehradski kongresi, VJ O O, 8 (1927), str. 70—71.*

XIX — MISAO (ZAGREB)

- 1) — *Filozofija naše akcije, M, 3 (1929), str. 51—53.*

XX — ĐAKOVAČKE PUČKE NOVINE (ĐAKOVO)

- 1) — *Antun Matasović. Cvijet pod staklom, Đ P N, 14 (1922), str. 1—2.*

XXI — LUČ (ZAGREB)

- 1) — *Kritika o Darwinizmu, L, 5 (1909—1910), str. 212—215.*
- 2) — *Kršćanski svjetovni nazor, L, 7 (1909—1910), str. 309—312.*
- 3) — *Charles Darwin. K stogodišnjici njegova rođenja (12. II. 1809), L, 7 (1909—1910), str. 29—32.*

XXII — KALENDAR »HRVATSKI RADISA« (ZAGREB)

- 1) — *Hoćemo li biti sretan ili nesretan narod, K H R, 1937, str. 71—72.*

XXIII — HRVATSKI SOCIJALNI TJEDAN

- 1) — *Obitelj u svjetlu kršćanstva, H S TJ, II (1938), str. 53—64 i 242.*
- 2) — *Osnovne ideje kršćanske-socijalne nauke o društvenom poretku, H S TJ, III (1939), str. 153—165 i 292—293.*

XXIV — ČAS

- 1) — *Rad Jugoslavenske Akademije u Zagrebu i njezin odnos prema narodu, Č, XIV (1920), str. 116—118.*
- 2) — *Stjepan Matičević. Počeci filozofije, Č, XIV (1920), str. 120.*

XXV — SACERDOS CHRISTI (ZAGREB)

- 1) — *Što je uzrok nestašici svećeničkog podmlatka, S C, 5 (1922), str. 77—79.*

XXVI — ORGANIZACIJSKI VJESNIK (ZAGREB)

- 1) — *Kulturni život i katolicizam*, O VJ, 1 (1926), str. 16—18; 2, str. 7—11.

XXVII — EUHARISTIJSKI KONGRES U ZAGREBU (ZAGREB)

- 1) — *Euharistija u životu katoličke mladosti*, E K (1923), str. 98—103.

XXVIII — FRANJEVAČKI VJESNIK (SARAJEVO)

- 1) — *Katolički preporod u duhu Sv. Franje*, F VJ, 9 (1927), str. 185—189.

XXIX — KALENDAR SRCA ISUSOVA I MARIJINA (ZAGREB)

- 1) — *Obitelj je izvor narodne snage*, K S I M, (1937), 71—75.

XXX — ZLATNO KLASJE (ZAGREB)

- 1) — *Pravo i pravda*, ZL KL, 1 (1938), 7—9.

XXXI — HRVATSKI SJEVER (OSIJEK)

- 1) — *Suvremene duševne potrebe*, H SJ, 2 (1944), str. 65—68.